

**แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม
โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ***
**GUIDELINES FOR THE MANAGEMENT OF THE CORE SCHOOLS
BY USING SYSTEMATIC THEORY**

จุฑาภรณ์ ธนกวีศิลป์

Juthaporn Tanakawesin

วจี ปัญญาใส

Vajee Panyasai

สุมิตา โรจนนิตติ

Sumitra Rotjananiti

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

E-mail: k.kunkung09@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหา แนวทาง และประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ ประชากรได้แก่โรงเรียนเรียนร่วมสังกัดสำนักงานประถมศึกษาส่วนกลางจำนวน 71 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่โรงเรียนจัดการเรียนร่วมจำนวน 10 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกมาแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ ครูผู้สอนโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วม แบบสอบถามแบบสอบถามแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบและแบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า: สภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ได้แก่ การเตรียมแผนพัฒนาทักษะทางสังคม การประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระบบเปลี่ยนผ่านของโรงเรียนและการสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ มีค่าเฉลี่ย ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน

---

* Received 17 April 2020; Revised 28 May 2020; Accepted 12 June 2020

โดยค่าเฉลี่ยด้านสังคมแห่งการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$) ด้านการบริหารจัดการเรียนร่วมและด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.05$) และด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$) ส่วนผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$)

คำสำคัญ: แนวทางการบริหาร, โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม, ทฤษฎีเชิงระบบ

Abstract

The purpose of this research study. To study the conditions, problems, guidelines and assess the feasibility of the joint study management of the joint learning schools by using systematic theories The population is 71 joint schools under the Nan Elementary Education Office. The sample group is 10 joint schools that have been selected by specific method. The data provider consists of School administrators of academic teachers The subjects were 80 instructor leading school teachers. The research instruments were Questionnaire about the problems of school management Questionnaire The guidelines for the management of a joint study school by using systematic theory. Feasibility Assessment Form for the Management of a Joint School Leader Using Systematic Theory The data was analyzed using basic statistics such as frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. And content analysis

The results of the research showed that: The problems in the management of the school leaders in the joint study were as follows. Preparation of social skills development plans Evaluation according to the individual education management plan School transitional system and satisfaction inquiries and suggestions about the progress of parents with special needs students. As for the guidelines for the management of the joint learning schools by using systematic theories. With an average of all levels at a high level in all aspects The average of the learning society was the highest mean ($\bar{X} = 4.06$) in the management of co-learning and the quality of learners with the same mean of ($\bar{X} = 4.05$). And the teaching and learning management average ($\bar{X} = 4.04$). The evaluation of the feasibility of the management of the leading school

management together with the systematic picture in overall is at a high level ($\bar{x} = 4.65$).

Keywords: Management Guideline, Joint Vocal School, System Theory

บทนำ

จากกระแสโลกาภิวัตน์และหลักสิทธิมนุษยชน ทำให้คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษามากขึ้น ตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2545) ซึ่งมีเจตนารมณ์ต่อการจัดการศึกษาที่ให้บุคคลมีสิทธิ และโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีซึ่งรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีร่างกายพิการทุพพลภาพ บุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ตามแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน รัฐบาลได้มีการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก พิการเข้ามาเรียนร่วมกับเด็กปกติโดยจัดให้เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะทางสำหรับความพิการในแต่ละประเภท และในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการนั้น จะต้องจัดอย่างมีระบบ ต้องร่วมมือกัน ระหว่างนักการศึกษา นักจิตวิทยา แพทย์ และผู้เชี่ยวชาญ อื่น ๆ ในการระดมพลังความร่วมมือ สนับสนุนจากทุกหน่วยงานในสังคม นับตั้งแต่ชุมชน องค์กร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการประกันโอกาสทางการศึกษาที่จัดอย่างมีคุณภาพสำหรับเด็กพิการ การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบการศึกษาเดียวกัน โดยไม่แบ่งแยกว่าเด็กพิการต้อง ไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนหลักสูตร ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่รวมทั้งให้มีบุคลากรสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ สร้างเจตคติที่เหมาะสม เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการโดยไม่ให้สังคม ชุมชน ผู้จัดบริการและประชาชนตระหนักถึงศักยภาพความแตกต่างระหว่างและเฉพาะบุคคล รวมถึงสิทธิเท่าเทียมของบุคคลทุกคน เพื่อเป็นการรองรับเด็กที่มีความบกพร่องทุกคนทุกประเภทให้ได้เข้าเรียน ซึ่งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และในมาตรา 37 (1) ที่กำหนดให้โรงเรียน และศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเขตพื้นที่การศึกษาใดมีความพร้อม ให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้การสนับสนุนเขตพื้นที่การศึกษานั้น จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน

ได้กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่าน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ให้ไปตามนโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด ทั้งนี้มีโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน ได้ดำเนินการนำร่องการศึกษา สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องตามโครงการดังกล่าว มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 จำนวน 71 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่านและโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่มีความบกพร่อง ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนทั่วไป ตลอดจนให้โอกาสแก่ผู้ปกครองได้ส่งบุตรหลานเข้ารับบริการทางการศึกษาในโรงเรียนใกล้บ้าน แต่ในการบริหารจัดการของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมยังมีปัญหาหลายๆด้านดังงานวิจัยของ

นงลักษณ์ มีศิลป์ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมส่วนใหญ่โรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งในด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านบริหารจัดการ โดยในด้านกระบวนการเรียนการสอนมีการดำเนินงานมากที่สุดตามลำดับ คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนร่วม วัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล (นงลักษณ์ มีศิลป์, 2548) ส่วนใหญ่ โรงเรียนมีปัญหาการดำเนินงานทั้งในด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านบริหารจัดการ โดยในด้านกระบวนการเรียนการสอนมีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุดตามลำดับคือ วางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำแผนการศึกษาและบุคคล จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนร่วมและจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม การฟื้นฟูสมรรถภาพนักเรียนเพื่อการเรียนร่วม ส่วนที่มีปัญหาการดำเนินงานน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถตามศักยภาพเป็นรายบุคคล สำหรับปัญหาการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการมีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุดตามลำดับ คือ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมพัฒนาครูการศึกษาพิเศษ และเนตรทิพย์ เจริญวัย ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง (เนตรทิพย์ เจริญวัย, 2557) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหามากที่สุด คือ งานวัสดุประกอบ หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน รองลงมาคืองานห้องสมุดและงานหลักสูตรและการนำ

หลักสูตรไปใช้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับปัญหาน้อยที่สุดคืองานจัดการเรียนการสอน ธีัญญ์ณลิน กิติวัฒน์กนกโชติ ได้ศึกษาการบริหารจัดการตามมาตรฐานการเรียนร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับการบริหารจัดการตาม มาตรฐานการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมมีระดับการจัดการเรียนการสอนใน ภาพรวมอยู่ในระดับมา (ธีัญญ์ณลิน กิติวัฒน์กนกโชติ, 2559) และพัชรีดา นิลสุข ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่าผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนแกน นำจัดการเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (พัชรีดา นิลสุข, 2558)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นบุคลากรของศูนย์ การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดน่าน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จึงได้ศึกษาแนวทางการ บริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา พิเศษโรงเรียนเรียนร่วม พ.ศ. 2543 ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการ และด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินการ จัดการศึกษาอย่างไร ทั้งนี้ผลการศึกษาจะสะท้อนสภาพความเป็นจริงของการดำเนินการ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินการตาม แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมจังหวัดน่านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยใช้ ทฤษฎีเชิงระบบ
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของทางการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำ เรียนร่วม โดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน จำนวน 71 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน ปีการศึกษา 2562 จำนวน 10 โรงเรียน โดยเลือก แบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การเลือกคือ เลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่มีผลการจัดการ ดำเนินงานเด่นสามารถเป็นแบบอย่างได้

3. ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 10 คน ครูฝ่ายวิชาการ 10 คน และครูผู้สอนโรงเรียนละ 6 คน รวม 60 คน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทั้งหมด 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม แบบสอบถามแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ แบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือออกจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พร้อมกับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน ทางไปรษณีย์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและแนบซองส่งกลับผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบสภาพความสมบูรณ์ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ วิเคราะห์เนื้อหา

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมจังหวัดน่านโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผล โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ผู้อำนวยการ	10	12.5
2. ครูวิชาการ	10	12.5
3. ครูผู้สอน	60	75
รวม	80	100
2. วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	51	63.8
2. ปริญญาโท	29	36.3
3. ปริญญาเอก	-	-
รวม	80	100
3. ประสบการณ์		
1. ไม่เกิน 1 ปี	17	21.3
2. 2-5 ปี	38	47.5
3. 6-10 ปี	9	11.3
4. 11 ปีขึ้นไป	16	20.0
รวม	80	100
4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน		
1. จัดเรียนพิเศษเต็มเวลา	3	3.8
2. จัดชั้นเรียนร่วมบางเวลาและรับบริการเสริม	32	40.0
3. จัดชั้นเรียนร่วมเต็มเวลา	45	56.3
รวม	80	100

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ผู้อำนวยการ ครูวิชาการ ครูผู้สอน จำนวน 80 คนส่วนใหญ่ การศึกษาระดับปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 2-5 ปี และรูปแบบการจัดการเรียนการจัดชั้นเรียนร่วมเต็มเวลา เป็นส่วนใหญ่

2 สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนเรียนร่วม

สภาพปัญหา	แนวทางการพัฒนา
ด้านผู้เรียน โรงเรียนมีการเตรียมแผนการฝึกทักษะทางสังคม การสื่อสารอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้เรียน และการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อยโรงเรียนมีการเตรียมแผนการฝึกทักษะทางสังคม การสื่อสารอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้เรียนและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้กับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย	ด้านผู้เรียนโรงเรียน ควรเพิ่มการเตรียมแผนฝึกทักษะสังคม ให้กับผู้เรียน จัดสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้เรียน และต้องมีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มากขึ้น
ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกระจายไปตามห้องเรียนต่าง ๆ มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความ	ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกระจายไปตามห้องเรียนต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับ

สภาพปัญหา	แนวทางการพัฒนา
ต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย	นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพิ่มมากขึ้นเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษของนักเรียนแต่ละบุคคล
ด้านบริหารจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน มีห้องน้ำตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการปรับปรุงอาคาร เช่น ประตู บันไดห้องน้ำที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย	ด้านบริหารจัดการเรียนร่วม โรงเรียนจัดให้มีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน มีห้องน้ำตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการปรับปรุงอาคาร เช่น ประตู บันไดห้องน้ำที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มากขึ้น
ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนร่วมต่อหน่วยงานต้นสังกัดและการติดตามนักเรียนที่ส่งต่อไปโรงเรียนเรียนร่วมอื่น ๆ ค่อนข้างน้อย	ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนร่วมต่อหน่วยงานต้นสังกัดและการติดตามนักเรียนที่ส่งต่อไปโรงเรียนเรียนร่วมอื่น เพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยได้สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนร่วมจากการตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์เนื้อหา ของแนวทางการบริหารจัดการเรียนร่วมดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมีการเตรียมแผนการฝึกทักษะทางสังคม การสื่อสารอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้เรียนและการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกระจายไปตามห้องเรียนต่าง ๆ มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย

2.3 ด้านบริหารจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน มีห้องน้ำตามมาตรฐานที่เหมาะสมกับเด็กนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และโรงเรียนมีการปรับปรุงอาคาร เช่น ประตู บันไดห้องน้ำที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษค่อนข้างน้อย

2.4 ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนมีการสอบถามความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รายงานความก้าวหน้าในการจัดการเรียนร่วมต่อหน่วยงานต้นสังกัดและการติดตามนักเรียนที่ส่งต่อไปโรงเรียนเรียนร่วมอื่น ๆ ค่อนข้างน้อย

3. แนวทางการจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ

3.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการคัดกรองตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาคือ ครูใช้

วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โรงเรียนมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ และโรงเรียนมีการจัดทำแผนฝึกทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP เป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมาคือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วมและปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีครูเข้ารับการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการเรียนร่วม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการกระจายนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปตามห้องเรียนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามความบกพร่องของแต่ละบุคคล

3.3 ด้านการบริหารจัดการเรียนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมากข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วม รองลงมาคือ โรงเรียนมีการสำรวจจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมภายในโรงเรียน และโรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมภายในโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition)

3.4 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนรับนักเรียนที่หน่วยงานอื่นส่งต่อเข้ามาเรียนร่วมตามหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเรียนร่วมตามเกณฑ์กำหนด รองลงมาคือ โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอื่นเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนร่วมในระดับที่สูงขึ้น โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับนักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และคำปรึกษากับผู้ปกครอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการติดตามนักเรียนที่ส่งต่อไปเรียนร่วมในโรงเรียนอื่น ๆ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีทุกด้าน พบว่าสาระที่สำคัญที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายและแยกเป็นด้านๆ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเนื่องจาก โรงเรียนมีการคัดกรองตามแบบคัดกรองของกระทรวงศึกษาธิการ ครูใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย โรงเรียนมีการจัดทำแฟ้มข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ ัญญ์ณลิน กิติวัฒน์กนกโชติ ที่ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามมาตรฐานการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม พบว่าโดยรวม

คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ครูวิเคราะห์เด็กว่าบกพร่องด้านไหนแล้วจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการ หรือที่มีความบกพร่อง มีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาหรือที่มีความบกพร่องต้องการเพื่อให้ เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามความต้องการและความสามารถของเด็กศักยภาพตามแผนจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ตามความต้องการและความสามารถของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 "แผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล" หมายความว่า แผนซึ่งกำหนด แนวทางการจัดการศึกษาที่ สอดคล้องกับความ ต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนด เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล (ธัญญ์ณลิน กิติวัฒน์กนกโชติ, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT Framework) ของเบญจา ชลธาร์นนท์ ที่กล่าวว่า นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ซึ่งเป็นแนวทางที่โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมควรถือปฏิบัติ เพื่อให้ นักเรียนทั้งสองกลุ่มสามารถเรียนและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้ (เบญจา ชลธาร์นนท์, 2549) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนพมาศ สุทธิวิรัช ที่ได้ศึกษาพบว่า ควรมีหน่วยงานในการ สார்วจและคัดแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และเตรียมความพร้อมเด็กก่อนเข้าเรียน ควรจ้างพี่เลี้ยง ช่วยดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม ควรจัดให้มีการรวมกลุ่มในการช่วยกันจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล(IEP) และการจัดทำแผนการสอน ที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจงเป็นรายบุคคล (IIP) ควรมีการนิเทศ ติดตามผลการจัดการศึกษา อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ควรมีครูการศึกษาพิเศษช่วยสอนและแนะนำ และด้านเครื่องมือ ควรมีการสนับสนุน ด้านงบประมาณเพิ่มขึ้น และมีระบบส่งต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับหน่วยงานทางการแพทย์ (นพมาศ สุทธิวิรัช, 2551) สอดคล้องกับ พัชรีดา นิลสุข กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านเครื่องมือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านนักเรียน (พัชรีดา นิลสุข, 2558) สำหรับบางลักษณะ มีศิลป์ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วมของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และ เขต 2 ในภาพรวมส่วนใหญ่โรงเรียนมีการดำเนินงานทั้งในด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านบริหารจัดการ โดยในด้านกระบวนการเรียนการสอนมีการดำเนินงานมากที่สุดตามลำดับ คือ จัดกิจกรรมการ

เรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วม วัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล และวางแผนพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล โดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ส่วนที่ดำเนินงานน้อยที่สุดคือ จัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการมีการดำเนินงานมากที่สุดตามลำดับ คือ สนับสนุนให้ครูการศึกษาพิเศษใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรด้านการศึกษาพิเศษ จัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ครูการศึกษาพิเศษใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนข้อที่โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือโรงเรียนมีการจัดทำแผนฝึกทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อาจเนื่องมาจากครูขาดทักษะและเทคนิคการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างหลากหลาย (นงลักษณ์ มีศิลป์, 2548) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สกุนา นันทะชัย ที่ศึกษาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำเรียนรู้ร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต 2 พบว่า ปัญหาที่พบคือกระบวนการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจรวมถึงเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ (สกุนา นันทะชัย, 2552)

2 ด้านการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล IEP เป็นลายลักษณ์อักษร ครูมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีครูเข้ารับการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับ บทิตร โสมณวัฒน์ ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วม โรงเรียนบ้านทุ่งนางโอก (อ่อนอำนวนยศิลป์) อำเภอเมืองยโสธร โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมเพิ่มค้ำมีเจตคติที่ดีต่อเด็กพิเศษเรียนร่วมมีความสนใจให้ความร่วมมือทุกขั้นตอน โรงเรียนมีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยผ่านการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก โรงเรียนมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) โรงเรียนรับนักเรียนเข้าเรียน คัดแยกนักเรียนตามความต้องการจำเป็นพิเศษ และส่งต่อนักเรียนเข้ารับการศึกษิตตามความสามารถและความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล (บทิตร โสมณวัฒน์, 2548) ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ รจเรข พะยอมแย้ม ที่ศึกษาพบว่า โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรู้ร่วมควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างมีระบบ และนำผลการประเมินไป ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ควรจัดครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มี ภาระงานอื่นน้อยลง และจัดครูที่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา พิเศษโดยเฉพาะสำหรับการดูแลเด็ก

ที่มีความต้องการพิเศษ ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะกับสภาพเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (รจเรข พยอมแย้ม, 2553) สอดคล้องกับนิสา สุผากอง ได้ศึกษาการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดเชียงราย พบว่าสภาพการบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ประสบความสำเร็จของแต่ละเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดเชียงราย เมื่อพิจารณาตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) โดยภาพรวมมี ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านสภาพแวดล้อม มีการแต่งตั้งบุคลากรให้รับผิดชอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมและมีการสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้การยอมรับและเข้าใจระบบการสอน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมจัดทำห้องน้ำห้องส้วมให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเหมาะสม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนมีการวางแผนการจัดทำแผนการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เหมาะสมและครอบคลุมภาระงานของการจัดการเรียนร่วม ด้านนักเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วม ด้านเครื่องมือ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนร่วม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการกระจายนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปตามห้องเรียนต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามความบกพร่อง อาจจะเนื่องมาจากการจัดนักเรียนเพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งมีจำนวนจำกัด (นิสา สุผากอง, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับพัชริดา นิลสุข ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามมาตรฐานการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 1 พบว่าครูผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเทคนิคการสอนและการผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน (พัชริดา นิลสุข, 2558)

3. ด้านบริหารจัดการเรียนร่วมภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีการสำรวจจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมภายในโรงเรียน และ โรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ เรือนงาม ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนเห็นความสำคัญในการให้โอกาสทางการศึกษา กำหนดนโยบาย และจัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนให้เหมาะสมตามสภาพบริบทของโรงเรียน (สุรศักดิ์ เรือนงาม, 2555) ยังสอดคล้อง

กับนโยบายของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ได้กำหนดว่าการจัดการเรียนร่วมของ กรุงเทพมหานครต้องจัดการเรียนร่วมอย่างมีคุณภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาค ส่วนของสังคมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและยังสอดคล้องกับ สรุปรณานิเทศกำกับติดตามผลการ ดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2555 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสงคราม ที่ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียน แกนนำจัดการเรียนร่วมมีผลการดำเนินงานทุก ด้านอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูมีความ ตระหนักในการที่จะช่วยเหลือกันพัฒนานักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษให้พัฒนาไปตาม ศักยภาพของนักเรียน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2554) ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ รจเรช พยอมแย้ม ศึกษาพบว่า โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมควรมีการนิเทศติดตามผล อย่างมีระบบ และนำผลการประเมินไป ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง ควรจัดครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มี ภาระงานอื่นน้อยลง และจัดครูที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา พิเศษโดยเฉพาะสำหรับการดูแลเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะกับสภาพเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษ โดย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม ร่วมในการดูแลเด็กที่ มีความต้องการพิเศษ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีกระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transition) อาจเนื่องมาจากงบประมาณในการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานที่ให้แก่ผู้เรียนและ ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจเทคนิควิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอน สำหรับเด็กพิเศษ (รจเรช พยอมแย้ม, 2553)

4. ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนรับนักเรียนที่หน่วยงานอื่นส่งต่อเข้ามาเรียนร่วมตามหลักเกณฑ์การรับนักเรียนเรียน ร่วมตามเกณฑ์กำหนด โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอื่นเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษให้เข้าเรียนร่วมในระดับที่สูงขึ้น โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษร่วมกับนักวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และคำปรึกษา กับผู้ปกครอง สอดคล้องกับรจเรช พยอมแย้ม ได้ศึกษาสภาพการบริหารและแนวทางในการ บริหารโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็ก พิการในโรงเรียนปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี โดยมีภาพรวมและพิจารณา รายด้านพบว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็ก พิการในโรงเรียนปกติ พบว่าด้านนักเรียน (Student) ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมเข้าค่ายระหว่าง เด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ 2) มีการจัดการเตรียมความพร้อมนักเรียนปกติเพื่อให้มี ความรู้ความเข้าใจยอมรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้บริหารครูผู้สอน ผู้ปกครอง และ ชุมชนต้องร่วมมือกันเป็นทีม 3) การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างเจตคติให้เกิดขึ้นกับโรงเรียน

ครอบครัว ชุมชนและสังคม ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ได้แก่ 1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อเตรียมสถานที่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพของเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ 2) การจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้กับผู้บริหาร และครูผู้สอน เพื่อให้เกิดความรู้ความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) ได้แก่ 1) ควรมีการนิเทศติดตามผลอย่างมีระบบและนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง 2) ควรจัดครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีภาระงานอื่นน้อยลง และจัดครูที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะสำหรับการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 3) ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านเครื่องมือ (Tools) ได้แก่ 1) ติดต่อประสานงานและขอรับการสนับสนุนจากองค์กรที่เกี่ยวข้องในการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 2) จัดสรรงบประมาณ บุคลากร นักวิชาชีพ และสื่อเป็นการเฉพาะเพื่อใช้ในการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหลากหลายประเภท 3) กำหนดทิศทางนโยบายจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรม ส่วนข้อที่โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยคือ โรงเรียนมีการติดตามนักเรียนที่ส่งต่อไปเรียนร่วมในโรงเรียนอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในการสร้างเครือข่ายที่ดีระหว่างหน่วยงานและชุมชนและโรงเรียนต่าง ๆ (รจเรข พยอมน้อย, 2553)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบจากการตรวจสอบความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการโรงเรียนจัดการเรียนร่วมโดยใช้ทฤษฎีเชิงระบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านสามารถเป็นแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการเรียนการสอนเด็กเรียนร่วม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. ควรมีการวิจัยเรื่องคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนจัดการเรียนร่วม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชุดโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธัญญ์ณลิน กิติวัฒน์กนกโชติ. (2559). การบริหารจัดการตามมาตรฐานการเรียนรู้ร่วม ของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม จังหวัดนครปฐม. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ มีศิลป์. (2548). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นพมาศ สุทธิวิรัช. (2551). การบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทีในโรงเรียนแกนนำสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิสา สุผากอง. (2553). การบริหารงานโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดเชียงราย. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เนตรทิพย์ เจริญวัย. (2557). การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9(3), 636-648.
- บพิตร โสมณวัฒน์. (2548). การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมโรงเรียนบ้านทุ่งนางโอก (อ่อนอำนวนยศิลป์) . ในรายงานการวิจัย. อำเภอเมือง จังหวัดห้วยฮ่อง.
- เบญจจา ชลธารนนท์. (2549). คู่มือการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีที. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก (19 ธันวาคม 2545).
- พัชรिता นิลสุข. (2558). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรเขช พยอมแย้ม. (2553). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สกุณา นันทะชัย. (2552). การจัดการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูนเขต 2. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). การเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.
- สุรศักดิ์ เรือนงาม. (2555). การบริหารการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำสังกัด กรุงเทพมหานคร. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.